HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בני עלייה. דגביהי ממרפסת טובא אבל דרך מרפסת זו עולין ויורדין ותל שבחצר שהוא גבוה י' הוי נמוך מן העלייה י' דהוי לזה בשלשול ולזה בזריקה וקתני דבני עלייה מותרין בו: **הדרין במרפסת.** כגון שיש בה דיורין לדידהו הוי האי תל שבחצר שוה להן בתוך עשרה או נמוך או גבוה מהם פחות מי': **לזה בפתח ולזה בפתח הוא.** ותרוייהו בעי איתסורי ביה דהא סתם מרפסת לא גביהא טובא: **אף לחצר.** כלומר שמי הרשויות שולטות בו ואוסרין זה על זה: **ה"נ מסתברא.** דמאי לחצר אף לחצר קאמר ודיורי מרפסת עסקינן: **מדקתני סיפא מופלגת אפילו גבוה י'.** הוי לחצר: **אי נימא.** דשרי ליה לאשתמושי: **אמאי.** נהי נמי דמאי מרפסת בני עלייה רשותא דתרוייהו היא לשניהן תשמישו בקשה לחצר בזריקת גובה ולעלייה בזריקה את משך ההפלגה ובשלשול את הגמוכות ונהי דלשמואל שלשול לגבי זריקת גובה נוח הוא הכא דאיכא שלשול וזריקת משך שוין הן לזריקת גובה ואמאי לחצר: **אלא.** על כרחך אף לחצר ואסורין. לרב נמי דמתרץ לה בדיורי מרפסת מאי לחצר דקתני אפחות מכאן אף לחצר קאמר ואסורין: **חוליית הבור.** או שיש בחצר סלע: **למרפסת.** וקס"ד לבני עלייה קאמר וקשיא לרב: **היינו סלע.** דהוי לבני מרפסת כפתח שעל גביו הוי תשמיש דידיה וגבוה[ו] שוה להן הוא: **אלא בור.** שממלאים הימנו תשמישתו בשלשול הוא אפילו לבני מרפסת שהרי מקרקעיתו דולין וש"מ דהואיל ולבני חצר תשמישו בזריקה שאין יכולין למלאות אלא א"כ זורקין דלי למעלה מן החוליא יהבינן לה לבני מרפסת דבשלשול כשמואל: **מלאה מים.** דהוי כפתח לבני מרפסת: **בדטיבלא.** שהן מוקצין מחמת איסור טבל ואסורין לטלטל: **דומיא דסלע.** שאינו חסר: **ולמה לי למיסנא.** תרוייהו הואיל ובדטיבלא מוקמת לה בשלמא אי אמרת בבור מים קאמר איצטריך בור לאשמעינן דאע"ג דבשלשול הוא לבני מרפסת אפ"ה נחת חשיב ליה לשלשול דמרפסת אלא השתא דבור וסלע שניהן תשמישתם על גבן תרוייהו למה לי ליתני סלע ולא ליתני בור הואיל וסוף סוף כדומיא דסלע בעית לאוקמיה נהי דבור בלא סלע לא מצי למתני דאם כן הוה אמינא בבור סתם קאמר להכי איצטריך סלע לגלויי עליה דבדטיבלא עסקינן אלא סלע בלא בור ליתני: **ה"ג צריכא דאי תנא סלע דליכא למיגזר כו' ולא גרסינן אי תנא בור אבל סלע לא.** דהא בור בלא סלע לא מצי למיתני כדפרישית: **מסוקין.** דשקלי מינייהו וחסרי ואתו לידי שילשול: **ולא עירבו.** אלו עם אלו: **בעשרה אחסונים.** בכותל הבית בחצר אנשי משתמשין לדידהו כפתח ולבני עלייה בשלשול: **בעשרה העליונים.** שהן מתחת לעלייה אנשי עלייה משתמשין דסמוכין הן לבני עלייה והוי לדידהו כפתח ולבני חצר בזריקה: **ויז.** הבולטו חוץ לכותל למעלה מעשרה. קא ס"ד בעלייה גבוה טובא עסקינן והאי למעלה לאו מן הקרקע מודד אלא ה"ק למעלה מתחלת טפח עשירי כשתמדוד מן העלייה ולמטה עשרה דהיינו כדקתני רישא בי' עליונים אנשי עלייה משתמשין: **הא דביני ביני.** שבין י' עליונים לי' תחתונים דהוי לחצר בזריקה ולעלייה בשלשול: **אסור.** לתרוייהו כרב: **בכותל תשעה עשר עסקינן.** דליכא ביני ביני דכל למטה מעשרה דידיה לחצר בפתח ולעלייה בשלשול וכל למעלה מי' דידיה לחצר בזריקה ולעלייה בפתח. ובכותל עסקינן לא מצי לאוקומיה דאם כן שמעינן מינה דאם טפח עשירי דלזה בשלשול ולזה בזריקה אסור דהא לא שרי תנא קמא[ז] אלא למעלה ולמטה. ובזיז רחב ארבעה עסקינן דבזיר מהכי לא הוה רשותא ומקום פטור הוא ובטיל להכא ולהכא:

שתי

הכי נמי מסתברא מדקתני **סיפא כו'.** אומר ר"י דהאי ה"נ מסתברא ליתא אלא אליבא דשמואל דוקא דסבר אדם אוסר על חבירו דרך אויר בשמעתין אבל לרב דאמר אין אדם אוסר על חבירו דרך אויר הוא הא לחצר דוקא ומותרין וא"ת למה הולרך לדקדק ה"נ מסתברא מסיפא דסיפא מפחות מכאן לחצר דקתני גבי חוליית הבור הו"מ לדקדק דאף לשמואל הוי פירושו אף לחצר דהא חוליית הבור והסלע דקתני שגבוה י' טפחים ע"כ כשגובה החוליא עשרה טפחים משפת הבור דהיינו מקרקעית החצר ומ"כ מדמשיב לה לבני חצר בזריקה וא"כ כי קתני עלה פחות מכאן לחצר שהחוליא פחות משהו מעשרה א"כ מרחש חוליא עד קרקעית הבור יש יותר מעשרה ואם כן לא הוי לבני חצר דוקא דלבני חצר הוי נמי בשלשול כמו לבני עליות דאין לחלק בין שלשול עשרה לכ' וי"ל דמ"מ לא ה"ל למתני לשמואל אף לחצר גבי חוליית הבור דנהי דקרקעית הבור הוי אף לחצר מ"מ תשמיש שעל הסלע ורחש החוליא הוי דוקא לחצר לשמואל אבל לרב אכולהו הוי אף לחצר ה"ל למתני בהדיא אף לחצר ולהכי מייתי מסיפא דסיפא דלשמואל נמי הוי התם פירוש לחצר אף לחצר בין אסלע בין אקרקעית הבור כמו שנ"ל לרב גבי פחות מכאן לחצר: **בוך מאי איבא למימר.** וא"ת בור נמי הוי לבני מרפסת בשלשול ולבני חצר בזריקה ושילשול דאמר לקמן (פה.) כיון דלזה בזריקה ושלשול ולזה בשלשול לחודיה כלזה בזריקה ולזה בפתח דמי וי"ל דלקמן בזריקה של הפלגה איירי דהוי דרך אויר אבל בזריקת גובה ושלשול לא עדיף לרב משלשול לחודיה ואין נראה לר"י חילוק זה דאם היה אדם אוסר על חבירו דרך אויר לרב לא היה מפליג בין זריקת גובה לזריקת אויר מדפריך ליה ר"א לקמן (פס:) והא מר הוא דאמר לזה בזריקה ולזה בשילשול ונראה לר"י דהא דאמר לקמן שאני הכא כיון דלזה כו' ולזה בזריקה כלזה בזריקה ולזה בפתח דמי דיחוי הוא כלומר דמצינו למידחי ולמימר דלרב אדם אוסר על חבירו דרך אויר בעלמא היכא דהוי לתרוייהו בזריקת אויר אבל לפי המסקנא הוי טעמא דרב משום דאין אדם אוסר על חבירו דרך אויר לא נאמר דלזה בזריקה ושלשול ולזה בשלשול לחודיה כלזה בזריקה ולזה בפתח דמי אלא יהיה לזה בזריקה ושלשול ולזה בזריקה כלזה בזריקה ולזה בשלשול ולא נחלק ביניהן כמו שהיה סבר המקשה לקמן ועוד י"ל דלזה בזריקה ושלשול דלקמן איכא ב' עניני זריקה זריקת אויר וזריקת גובה אבל אבל היכא דלזה בשלשול לחודיה ולזה בזריקת גובה ושלשול או בזריקת אויר ושלשול שניהם אסורין: **כיון דכי חסרא אסירא כי מליא נמי אסירא.** דהוי דבר המיטל בשבת ואינו ממעט ומסיק בפירות של טבל דאין ניטלין בשבת ולא דמי לעפר ועתיד לפנותו דאמר לעיל (דף עט.) דלא חייץ דכיון דעתיד לפנותו לא מבטל (ד) ודאי מחילה המפסיק בין ב' חצירות אבל למעט גובה עשרה ולשוייה כפתח למרפסת כיון דאינו ניטל בשבת ממעט אע"ג דעתיד לפנותו כמו כפה ספל דאמר לעיל (דף עז.) דממעט: **תא שמע אנשי חצר ואנשי** [ג] **מרפסת כו'.** ל"ג תנן דאינו משנה בשום מקום אלא ת"ש גרס: [ד] וכן ב' גזוזטראות כו'. פי' רש"י ל"ג וכן ור"ח גריס לה דאריסא קאי דקתני בפירקין [ה] גזוזטרא שהיא למעלה מן כו': לא

בני עלייה [ו] ומאי קרו לה מרפסת דקסלקי במרפסת אלמא כל לזה בשלשול ולזה בזריקה נותנין אותו לזה שבשלשול כדאמר רב הונא לאותן הדרים במרפסת ה"נ א לאותן הדרין במרפסת אי הכי אימא סיפא פחות מכאן לחצר אמאי לזה בפתח ולזה בפתח הוא מאי לחצר ב אף לחצר ושניהן אסורין ה"נ מסתברא מדקתני סיפא בד"א בסמוכה אבל במופלגת אפילו גבוה י' טפחים מאי לחצר אילימא לחצר ושרי אמאי רשותא דתרוייהו הוא אלא מאי לחצר אף לחצר ושניהן אסורין ה"נ מאי לחצר אף לחצר ושניהן אסורין ש"מ תנן חוליית הבור והסלע שהן גבוהין עשרה למרפסת פחות מכאן לחצר אמר רב הונא לאותן הדרים במרפסת תינח סלע בור מאי איכא למימר אמר רב יצחק בריה דרב יהודה הכא בבור מלאה מים עסקינן והא חסרא כיון דכי מליא שריא כי חסרא נמי שריא אדרבה ג כיון דכי חסרא אסירא כי מליא נמי אסירא אלא אמר אביי הכא בבור מליאה פירות עסקינן והא חסרי ד בטיבלא דיקא נמי דקתני דומיא ש"מ ול"ל למיתנא בור ול"ל למיתנא סלע צריכא דאי אשמעינן סלע דליכא למיגזר אבל בור ליגזור זמנין דמליא פירות מתוקנין צריכא תא שמע ה אנשי חצר ואנשי עלייה ששכחו ולא עירבו אנשי חצר משתמשין בעשרה התחתונים ואנשי עלייה משתמשין בעשרה העליונים כיצד זיז יוצא מן הכותל למטה מעשרה לחצר למעלה מעשרה לעלייה ו הא דביני ביני אסור אמר רב נחמן הכא בכותל תשעה עשר עסקינן וזיז יוצא ממנו למטה מעשרה לזה בפתח ולזה בשלשול למעלה מעשרה לזה בפתח ולזה בזריקה

תא

מסורת הש"ס

ו) גס"ל: וגבו, ז) גס"ל ליתא, ג) ["ל עלייה], ד) וכן וכו' דיבור אחד עם ד"ה ת"ש וכ"מ מהגהות הגאון מהרי"ף לקמן פז:, ה) [לקמן פז:],

הגהות הב"ח

(ו) גמ' בני עלייה ואמאי קרו לה: (ב) תוס' ד"ה כיון וכו' לא מבטל ודמי למחיצה המפסיק:

ינ א ב מיי' פ"ד מהל' עירובין הלכה טו טוש"ע או"ח סי' שעה ס"ב:

יד ג ד מיי' שם הלכה יח: טו ה ו מיי' שם הלכה ח וטוש"ע שם ס"ד:

רבינו חננאל

להנהו דדיירי בעלייה, דהוה להו בשילשול ולאנשי חצר בזריקה. וקתני נותנין אותו למרפסת. ופריק רב, לאו להנהו דדיירי בעלייה, אלא להני דדיירי במרפסת עצמה. דאע"ג דמרפסת ליתה בית דירה, מיהו איכא דדייר במרפסת. אי הכי אימא סיפא פחות מיכן לחצר ואי להני דדיירי במרפסת אמאי (לא) לזה בפתח (ולזה) ולזה בפתח הוא. אלא מאי לחצר אף לחצר ושניהן אסורין בו עד שיערבו. הכי נמי מסתברא כו'. ת"ש חוליית הבור והסלע שגבוהה י' טפחים למרפסת. והא להנהו דדיירי בעלייה בשילשול הוא. ופריק רבינא להני דדיירי במרפסת דהוה תשמישן בפתח. התינח למרפסת, סלע. אלא בור לא איפשר אלא בשילשול. ופרקינן בבור מלא מים דליכא שילשול. והא כי חסרי מיא הוה ליה בשילשול כו'. ופרקינן אלא בבור מלא פירות. והא אכיל מינהון וחסרי להו (והיה) [והוה] תשמישתיה בשילשול. ואסיקנא בור מלא פירות של טבל דלא (הוה) [חזיא] ליה ולא (שפיל) [שקיל] מינהון ולא חסרי. דיקא נמי דקתני דומיא דסלע דלא חזי ליה כו'. ת"ש אנשי חצר ואנשי עלייה ששכחו ולא עירבו, כל שהוא למעלה מי' טפחים לבני עלייה. למטה מי' לחצר. כיצד זיז היוצא מן הכותל למעלה מעשרה טפחים בני עלייה משתמשין בו, למטה מעשרה בני חצר משתמשין בו. הא דביני ביני דהוה לבני עלייה בשילשול ולבני החצר בזריקה שניהן אסורין בו. ופריק רב נחמן הכא בכותל [תשעה עשר] עסקינן, וזיז היוצא ממנו למטה מי', (הנה) [הוה] לבני חצר בפתח ולבני עלייה בשילשול. נותנין אותו לאילו שתשמישן בו על ידי פתח. למעלה מעשרה טפחים הוה לבני עלייה בפתח, ולבני חצר בזריקה כו'. וליכא התם דביני ביני.